

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2019/685)

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, enligt bilaga till utlåtandet, inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning till och borgensåtagande för bolagen, fastställs och börjar gälla från den 1 juli 2019.
2. Samtliga nämnder uppmanas att se över och prioritera sin investeringsplanering utifrån vad som anförs i utlåtandet.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge samtliga dotterbolag i uppdrag att se över och prioritera sin investeringsplanering utifrån vad som anförs i utlåtandet.
4. Därmed upphör Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (Dnr KS 2018/1314) att gälla.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

De senaste årens mycket stora skuldökning gör att aktuell extern skuld för kommunkoncernen närmar sig nuvarande gräns för maximal upplåning om 60 000 mnkr. Detta medför att en ramhöjning behöver ske. Den externa skulden har ökat från cirka 23 000 mnkr vid utgången av år 2014 till cirka 54 000 mnkr i nuläget. Ökningen beror på att kommunkoncernens relativt stora investeringsvolym under perioden till stor del har lånefinansierats.

Mandaten för kommunkoncernens finansverksamhet definieras i finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn).

Finanspolicyn anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen och ska fastställas årligen av kommunfullmäktige och revideras vid behov.

Kommunfullmäktige godkände den 17 december 2018 den nuvarande finanspolicyn. I denna uppgår den interna totala ramen för utlåning till och borgensteckning för stadens bolag till 100 000 mnkr. Den totala ramen för extern upplåning uppgår till 60 000mnkr.

I ärendet föreslås enbart uppdatering av ramen för extern upplåning till 75 000mnkr .

Beredning

Ärendet har initierats och beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att med anledning av tidigare års beslutade investeringar har de senaste årens investeringsvolymerna i kommunkoncernen varit historiskt höga. Som en konsekvens av att investeringarna finansierats med lån till en stor del så har kommunkoncernens skuld ökat och närmar sig nuvarande gräns för extern upplåning. Investeringsvolymerna är fortsatt höga och det finns behov av ytterligare lånefinansiering enligt nuvarande prognoser. En höjning behöver ske för att möta utvecklingen och hantera eventuella oväntade fluktuationer i likviditetsflödena på ett hållbart och ansvarsfullt sätt. Stadsledningskontoret föreslår en höjning av ramen för extern upplåning från 60 000 mnkr till 75 000 mnkr.

Mina synpunkter

Grunden för stockholmarnas gemensamma välfärd är att säkra stadens finanser och bygga upp stadens finansiella tillgångar. Därför är det oroväckande att kommunkoncernens skuld har ökat kraftigt under de senaste åren, med följd att den externa upplåningen närmar sig nuvarande gräns om 60 miljarder kronor. En sådan ökningstakt på kommunkoncernens låneskuld är inte långsiktigt hållbar. Den ökade skuldutvecklingen riskerar att medföra en försämrad kreditvärdighet vilket, tillsammans med en normalisering av ränteläget, hotar att öka kapitalkostnaderna på ett sätt som på sikt kommer att tränga undan driftmedel.

Investeringar kan bara finansieras på tre sätt, antingen genom egna medel (överskott i bokslut eller finansiella tillgångar), försäljningar och/eller upplåning. År 2006–2014 redovisades både stora överskott och en hög nivå av

försäljningar, vilket gjorde att upplåningen kunde öka mycket måttligt. Under den senaste mandatperioden ändrades detta och en större del av investeringarna finansierades genom lån.

Ökade resurser krävs för att finansiera de omfattande investeringar som behövs för att möta stadens befolkningstillväxt. Det ställer krav på prioriteringar i investeringsverksamheten och en ökad kostnadsmedvetenhet i projekten i syfte att begränsa investeringsutgifterna. Eftersom de finansiella resurserna är begränsade är det angeläget att prioritera mellan stadens framtida investeringsprojekt.

En viktig förutsättning för att Stockholm ska kunna genomföra investeringsplanen med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egen finansiering och upplåning. Investeringar och reinvesteringar i till exempel trafikinfrastruktur, idrottsanläggningar och verksamhetsfastigheter genererar inga direkta intäkter för staden, men däremot ökade drift- och kapitalkostnader. En högre grad av egenfinansiering av investeringarna är därför nödvändig. Stadens ersättningsinvesteringar ska finansieras med egna medel. Det innebär att ersättningsinvesteringarna kan genomföras utan att stadens ekonomi belastas av räntekostnader.

Lånefinansierade investeringar har en negativ påverkan på stadens finansiella ställning och soliditet. I och med att stadens kreditbetyg, upplåningskostnad, och på sikt låneutrymme, är beroende av att staden kan uppvisa starka finansiella nyckeltal är det viktigt att prioritera även bland lönsamma investeringar och anpassa investeringsnivå till en långsiktigt hållbar nivå utifrån de finansiella förutsättningarna.

Ökad grad av lånefinansiering inom kommunkoncernen påverkar såväl kommunkoncernens som stadens soliditet negativt eftersom all upplåning sker genom stadens försorg. En viktig förutsättning för att Stockholms stad ska kunna genomföra investeringsplanen med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egen finansiering och upplåning.

Stadens stora investeringsvolym medför ett ökat ansvar för bolagen med fokus på styrning, effektivitet, kostnadsmedvetenhet och prioriteringar i de stora projekten samt översyn av befintligt bestånd för att identifiera strategiskt lämpliga objekt att avyttra. Det är angeläget att i närtid finna en balans mellan egen finansiering och upplåning så att den finansiella stabiliteten inte äventyras. Med höga investeringsnivåer följer höga kostnader för kapital, drift och underhåll. Om kostnaderna för investeringar blir för höga kommer det ekonomiska utrymmet för övriga verksamhetskostnader att minska. Det ställer ytterligare ökade krav på effektiviseringar i verksamheten. För att upprätthålla en god ekonomisk hushållning samt en egenfinansieringsgrad i linje med

stadens ambitioner måste staden prioritera hårdare bland planerade investeringar, ta fram förslag kring avyttringar, effektivisera verksamheten och sänka utdelningen från Stockholms Stadshus AB till en långsiktigt hållbar nivå.

Investeringsplanerna för kommunkoncernen de kommande fem åren uppgår till 24–25 miljarder kronor per år. Även stadens deltagande som medfinansier i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt minskar det kassaflöde som finns tillgängligt för finansiering av stadens egna investeringar med cirka en miljard kronor per år. Om inga ytterligare åtgärder vidtas prognostiseras skuldökningstakten att vara fortsatt hög och uppgå till cirka 111 miljarder kronor i slutet av år 2024. Det är inte acceptabelt.

Ska Stockholms stad behålla sin finansiella styrka behöver genomgripande åtgärder som hårdare prioritering av och inom investeringar samt försäljningar vidtas så att investeringsvolymen begränsas och egenfinansieringsgraden ökar för att inte försämra de finansiella nyckeltalen och handlingsmöjligheterna. Det är ett ansvar som åvilar samtliga stadens investerande nämnder och styrelser.

Bilaga

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Olle Burelloch Jan Valeskog (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. I huvudsak bifalla förslaget till reviderad finanspolicy
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag på budget som kan ge förutsättningar för en ekonomiskt hållbar driftsbudget som därigenom kan minska stadens upplåningsbehov.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med initiativ för att upprätthålla byggande på en hög nivå och därmed öka markförsäljningen och som en konsekvens minska stadens upplåningsbehov.
4. Stockholms Stadshus AB uppdras att anmoda de tre allmännyttiga bostadsbolagen att inte avyttra fastigheter med bostäder.
5. Att i övrigt anföras

Stockholm är en växande stad som behöver investera i exempelvis bostäder, skola och infrastruktur. Därför bifaller vi förslaget om ett höjt skuldtak. Det faktum att den borgerliga majoriteten missköter stadens ekonomi kan inte på kort sikt tillåtas stoppa långsiktigt viktiga investeringar. Däremot är det nödvändigt att kommunstyrelsens borgerliga majoritet denna gång bryter passiviteten och vidtar åtgärder för att genomföra en politik som åter kan skapa balans i stadens ekonomi.

För det måste ändå sägas att det är ett misslyckande för den förda ekonomiska politiken i Stockholm stad,

1. när en delvis ofinansierad skattesänkning fått stadens ledande tjänstemän att konstatera att politiken inte är hållbar,
2. när prognoserna för bostadsbyggande halverats,
3. när takten som staden ökar låneskulden därför fördubblats efter valet,
4. när Standard Poor's därför nu varnar för att staden riskerar sitt goda kreditbetyg samt
5. när finansborgarrådet för att hantera ett potentiellt sänkt kreditbetyg och en ökad skuldsättning till följd av ovanstående föreslår att hyresrätter ska säljas ut.

Under mandatperioden 2014 till 2018 inleddes ett omfattande arbete för att investera i en växande stad. Det var nödvändigt och viktigt. Ytterst handlade det om medborgarnas tilltro till sin stad och det gemensamma. Om Stockholm skulle vara en stad för alla eller bara för några få.

Det ökade investeringsprogrammet innebar bland annat:

- Där byggen av skolor tidigare varit eftersatt skedde under förra perioden ett strukturerat arbete som innebar en kraftigt ökad skolproduktion. Baracker byttes mot klassrum.
- Där bostadsbyggande år från år innan 2014 varit på en sådan nivå att det inneburit ökad bostadsbrist innebar 2015 och åren därefter en välkommen vändpunkt med ökad produktion, inte minst av hyresrätter. Utförsäljningar och ombildningar byttes mot nyproduktion.
- Där ett växande Stockholm under lång tid inneburit allt mer trängsel innebar mandatperioden 2014-2018 stora investeringar i infrastruktur, inte minst i kollektivtrafiken. Passivitet byttes mot beslut om långsiktiga investeringar.
- Där Stockholm fram till 2014 hade färre fullstora idrottshallar än Borås innebar förra perioden ökande investeringar i idrottsytor. Stillasittande byttes mot halltider för fler.
- Där alliansen innan år 2014 lovade stora investeringar i nya kulturscener och samtidigt lät de existerande kulturinstitutionerna förfalla sjösattes mellan 2014

och 2018 flera projekt för att rusta Stadsbiblioteket, Kulturhuset Stadsteatern och Liljevalchs. Eftersatt underhåll ersattes med fungerande kultur för fler.

Allt detta innebar en massiv satsning på att få ett Stockholm som fungerar. Totalt investerade kommunkoncernen mer än 70 000 miljoner kronor under mandatperioden 2014 till 2018. Samtidigt ökade låneskulden med mindre än en tredjedel, cirka 21 400 miljoner kronor. Två av tre investerade kronor finansierades alltså mellan 2014 och 2018 genom överskott i den egna verksamheten, markförsäljningar eller avskrivningar.

Dessa investeringar i ett växande Stockholm ifrågasattes av den moderata oppositionen under den föregående perioden. Idrottshallar som blev för dyra borde inte byggas, målen för allmännyttan inte vara så ambitiösa och målsättningarna för kulturen sänkas var budskapet från det största oppositionspartiet då. Det enda större investeringsprojekt som Moderaterna och alliansen egentligen ville genomföra utöver den rödgrönrosa majoritetens förslag, var att flytta kontorsplatser från tekniska nämndhuset.

Och framförallt skulle låneskulden inte tillåtas öka. Om det skulle vara genom lägre ambitioner för investeringar i ett växande Stockholm eller genom stora utförsäljningar blev egentligen aldrig klargjort.

Efter valet 2018 förs nu en annan ekonomisk politik där den allt annat övergripande målsättningen för finansborgarrådet tycks vara att kunna sänka skatten och sälja ut verksamheter och fastigheter. Ur ett strikt ekonomiskt perspektiv syns nu resultatet av denna politik dag från dag.

Skatten sänktes med 16 öre vilket har inneburit att intäkterna ökat med blygsamma 1,2 procent. Samtidigt som kostnaderna hittills i år ökat med 5,3 procent. Detta har stadens högsta tjänstemän avfärdat som en ohållbar politik.

NETTOKOSTNADER OCH FINANSIERING

Mnkr	Jan-mars 2019	Jan-mars 2018	Procentuell förändring
Driftverksamhet			
Kostnader *	-14 910,5	-14 258,4	4,6%
Intäkter *	3 908,2	3 809,5	2,6%
Verksamhetens nettokostnad	-11 002,3	-10 448,9	5,3%
Finansiering	11 573,3	11 441,6	1,2%
Resultat exklusive jämförelsestörande poster	571,0	992,7	
*Korrigerad med periodiseringsdifferenser m.m.			

Ur ekonomisk månadsrapport, Kommunstyrelsens ekonomiutskott, 2019-04-24

Tillsammans med lägre reserver kommer det innebära att de överskott från verksamheten, som tidigare bidragit till att finansiera investeringar, nu istället byts mot utmaningen att undvika allt för stora underskott, något som dessutom kräver ytterligare lånefinansiering.

Bostadsbyggandet sjunker. Till viss del beror det på grund av en ökad osäkerhet på marknaden – men också för att den nya majoriteten stoppat projekt och därmed bidragit till ytterligare osäkerhet. Lägg därtill minskade resurser för de ansvariga kontoren vilket begränsat stadens möjligheter att vara proaktiva. Det i sin tur leder till minskade intäkter från markförsäljning och samt ett ökat upplåningsbehov.

Som ett resultat av den förda politiken ökas nu upplåningen i en historiskt hög takt. Sedan valet har ökningstakten på skulden fördubblats. Där skuldsättningen ökade med 593 mnkr per månad under förra perioden (då investeringarna uppgick till närmare 1500 mnkr per månad) ökar den såhär långt under denna period med 1107 miljoner kronor per månad. Stockholm har under tolv års tid haft den högsta kreditvärderingen och stabila framtidsutsikter, men facit av Moderaternas ohållbara ekonomiska politik och skuldsättningens ökningstakt är att Standard and Poor's nu varnar för en sänkning av det framtida kreditbetyget.

I takt med denna utveckling blir det alltmer obegripligt att finansborgarrådet är passivt eller skyller ifrån sig. De större markförsäljningar som hittills genomförts under denna period initierades under förra mandatperioden. När vi krävt åtgärder för att stärka driftsekonomin har den nuvarande majoriteten konsekvent avslagit sådana förslag.

Det enda svaret som nu återkommer är att sälja ut fastigheter. Att sälja ut fastigheter utan strategiskt värde för staden, exempelvis saluhallar, har skett löpande och det är rimligt att det kan fortsätta.

Att som finansborgarrådet nu vill, sälja ut allmännyttiga hyresrätter, är däremot fel väg för Stockholm. Staden tappar rådighet, antalet hyresrätter riskerar minska med tiden, oron för höjda hyror eller uteblivet underhåll tilltar samt bostadsbolagens sociala ansvarstagande riskerar att förloras. Därtill kommer de indirekta kostnader som uppstår till följd av en sämre fungerande bostadsmarknad. Det är inte färre hyresrätter Stockholm behöver. Detta bör vara utgångspunkt för stadens direktiv till Stockholms stadshus AB.

Med detta förslag till beslut är det uppenbart att det krävs mer än några rader i borgarrådets synpunkter om att prioritera (läs: sänka ambitionerna för) investeringar i en växande stad.

Stadsledningskontoret bör ges i uppdrag att ta fram en redovisning av vilka åtgärder som krävs under kommande år för att få en driftsekonomi i balans. Denna redovisning bör innefatta både intäkt- och kostnadssidan. På samma sätt bör staden inte passivt skriva ner byggprognoser. Även här bör stadsledningskontoret ges i uppdrag att återkomma med förslag för att kunna höja byggtakten. Dessa två insatser kommer vara de enskilt viktigaste för att kunna klara de investeringsbehov som finns kommande år.

Vi tillstyrker nu den ökade låneramen men vi gör det inte förbehållslöst. Vi avser inte passivt se en ekonomi som kör in i väggen. Utan åtgärder för att öka byggande, stärka stadens driftsintäkter och åtgärder för att skapa ekonomisk balans kan man inte självklart räkna med stöd för kommande skuldtakshöjningar.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vänsterpartiet arbetar för en jämlik och klimatsmart stad med en långsiktigt uthållig ekonomi. För oss är det självklart att staden ska göra de nödvändiga investeringarna för att möta behoven hos en växande befolkning, inte bara i bostäder med överkomliga hyror och en brådskande klimatomställning utan också i förskolor, skolor, äldreboenden, idrotts- och kultur­anläggningar samt inte minst i teknisk infrastruktur.

För att rusta välfärden krävs skatteintäkter som förstärker och inte som nu utarmar driftsbudgeten, vilket månatligen redovisas för kommunstyrelsens ekonomiutskott och som vi redan har sett leder till nedskärningar i stadsdelsnämnderna och kulturnämnden. För att stoppa skatteslöseriet som ger vinstsyftande bolag rätten att tjäna grova pengar på skolor och äldreboenden krävs lagstiftning som ser till att skattepengarna stannar i välfärden. Det krävs också höjda generella statsbidrag och en ny nationell skattepolitik, då Sverige är det land inom EU:s kärnområden som har det minst omfördelande skattesystemet.

Stockholm är en rik stad som uppfyller samtliga finansiella mål och har en stark ekonomi. Staden har därför stora möjligheter att investera för framtiden och stockholmarnas behov och därmed skapa den jämlika och klimaträttvisa stad som vi vill leva i. Staden behöver ha ett strategiskt ägande, men självfallet kan fastigheter som saknar strategiskt intresse efter noggrann prövning säljas för att finansiera behovet av

ersättningsinvesteringar, exempelvis i idrottsanläggningar. I motsats till majoriteten räknar vi dock inte allmännyttiga bostäder till strategiskt lämpliga objekt att sälja genom ombildning och beståndsförsäljningar, då det tvärtom underminerar allmännyttans centrala roll i bostadsförsörjningen och klimatomställningen men också som stabil faktor i stadens ekonomi.

När staden drar sig tillbaka och i alltför stor utsträckning lämnar över ansvaret för investeringar i skolor och äldreboenden till privata aktörer riskerar vi att tappa kontrollen över kostnader och platsförsörjning, vilket riskerar att stå oss dyrt när antalet barn och äldre växer. Tredjepartsinhyrning måste prövas noggrant i varje enskilt fall och risk- och konsekvensanalyser måste göras över vad detta innebär för lokalhyrorna på sikt.

För en långsiktigt hållbar ekonomi som säkrar såväl drift som investeringar i en jämlik stad krävs alltså en omläggning av den ekonomiska politiken på både kommunal och statlig nivå.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, enligt bilaga till utlåtandet, inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning till och borgensåtagande för bolagen, fastställs och börjar gälla från den 1 juli 2019.
2. Samtliga nämnder uppmanas att se över och prioritera sin investeringsplanering utifrån vad som anförs i utlåtandet.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge samtliga dotterbolag i uppdrag att se över och prioritera sin investeringsplanering utifrån vad som anförs i utlåtandet.
4. Därmed upphör Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (Dnr KS 2018/1314) att gälla.

Stockholm den 29 maj 2019

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Mats Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Olle Burell och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning

till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

När det gäller finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad så ska målsättningen alltid vara en ansvarsfull och långsiktigt planerad politik. Den förda politiken skall också alltid se till kommuninvånarna och Stockholms stads bästa. Vikten av såväl ekonomiskt som socialt ansvar innefattar även att stadens utgifter är i balans.

Höga och ökande utgifter inom specifika områden i den kommunala verksamheten måste ses över. Exempel på områden där kostnaderna tillåts skena är den av Stockholms stad förda invandrings- integrations- och migrationspolitiken.

Det finns lägen då nyinvesteringar och belåning är befogade, inte minst för att Stockholm ska vara en attraktiv region för företag att etablera sig i. Den utveckling vi nu har där kommunkoncernens behov av att låna upp kapital även till drift bör få den styrande majoriteten att både reagera och agera snarast. En utveckling där låneskulden tillåts fortsätta växa, försämrar på sikt Stockholms möjligheter till fortsatt tillväxt. Det vore förödande för alla stadens invånare.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Stockholms stads starka befolkningstillväxt fortsätter. Att Stockholms befolkning fortsätter att växa är positivt och en förutsättning för tillväxt i ekonomi och näringsliv samtidigt som det ökar stadens attraktivitet. Den växande befolkningen medför dock att behovet av investeringar fortsatt är stort.

De senaste årens mycket stora skuldökning gör att aktuell extern skuld för kommunkoncernen närmar sig nuvarande gräns för maximal upplåning om 60 000 mnkr kronor. Detta medför att en ramhöjning behöver ske. Den externa skulden har ökat från cirka 23 000 mnkr vid utgången av år 2014 till cirka 54 000 mnkr i nuläget. Ökningen beror på att kommunkoncernens relativt stora investeringsvolym under perioden till stor del har lånefinansierats.

Kommunkoncernen Stockholms stad har en god finansiell ställning men skuldnivå, liksom fortsatt tillväxt, kräver att ett systematiskt arbete kring överväganden och prioriteringar måste göras. Framåtriktat finns medvetenheten om att nogsamt följa utvecklingen bland annat i form av de finansiella nyckeltalen, för att på så sätt kunna agera och behålla handlingsmöjligheter.

Mandaten för kommunkoncernens finansverksamhet definieras i finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn). Finanspolicyn anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Finanspolicyn beskriver även de finansiella risker kommunkoncernen är utsatt för och hur de ska hanteras. Riskerna följs löpande upp av en riskkontrollfunktion och rapporteras till kommunstyrelsen. Finanspolicyn ska fastställas årligen av kommunfullmäktige och revideras vid behov.

Kommunfullmäktige ger i samband med godkännande av finanspolicyn uppdrag till kommunstyrelsen att i bilaga A till finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (bilaga A) fastställa finansiella risklimiten för kommunkoncernen Stockholms stad. Finanspolicyn fastställdes den 17 december 2018 (dnr. KS 2018/1314) av kommunfullmäktige och bilaga A fastställdes den 20 februari 2019 (dnr. KS 2019/49) av kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Kommunfullmäktige godkände den 17 december 2018 den nuvarande finanspolicyn. I denna uppgår den interna totala ramen för utlåning till och borgensteckning för stadens bolag till 100 000 mnkr. Den totala ramen för extern upplåning uppgår till 60 000 mnkr. I ärendet föreslås enbart uppdatering av ramen för extern upplåning till 75 000 mnkr.

Beredning

Ärendet har initierats och beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret redogör nedan för förslagen till förändringar i finanspolicy.

Ram för total extern upplåning

Kommunfullmäktige fastställer en ram för kommunkoncernens totala externa upplåning vid den årliga uppdateringen av finanspolicyn. Kommunkoncernens ram för total extern upplåning uppgår till 60 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. Sedan år 2005 har ramen reviderats enligt nedan:

Ram för extern upplåning (mnkr)	År
20 000	2006
30 000	2007
40 000	2014
50 000	2016
60 000	2017
75 000	2019

Ingen upplåning utöver detta rambelopp får ske för staden och bolagen gemensamt vid någon tidpunkt. En ansvarsfull likviditetshantering kräver därför att utrymme finns för temporär skuldökning inom upplåningsramen. Detta för att kunna genomföra betalningar och hantera en matchningsproblematik som kan uppstå då till exempel ett väntat betalningsinflöde (t.ex. inbetalningar av avgifter/hyror, försäljningsinkomster, bidrag, moms och skatt) blir försenat eller av något skäl uteblir. Likaså kan förändringar i betalningsplaner ske. Föreslagen höjning av upplåningsramen möjliggör en hållbar och ansvarsfull likviditetsplanering och möjlighet att på ett professionellt sätt hantera stadens likviditet och skuld.

Upplåningsramen fastställs med utgångspunkt i beslutade samt planerade investeringar med hänsyn tagen till planerade inflöden som exempelvis försäljningar för staden och bolagen.

Med anledning av tidigare års beslutade investeringar har de senaste årens investeringsvolymerna i kommunkoncernen varit historiskt höga. Som en konsekvens av att investeringarna finansierats med lån till en stor del så har kommunkoncernens

skuld ökat och närmar sig nuvarande gräns för extern upplåning. Investeringsvolymerna är fortsatt höga och det finns behov av ytterligare lånefinansiering enligt nuvarande prognoser. Prognos för skuldutvecklingen återfinns i ärendet ”Finansiell månadsrapport för kommunkoncernen under 2019” (dnr KS 2019/48).

En höjning behöver ske för att möta utvecklingen och hantera eventuella oväntade fluktuationer i likviditetsflödena på ett hållbart och ansvarsfullt sätt. Stadsledningskontoret föreslår en höjning av ramen för extern upplåning från 60 000 mnkr till 75 000 mnkr.

Utöver föreslagen ramjustering har ändringar gjorts av redaktionell karaktär.

Stadsledningskontoret föreslår kommunfullmäktige besluta att finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad enligt bilaga 1 godkänns och börjar gälla från och med den 1 juli 2019.